

Нека заглавието не ви подвежда. Това не е роман, посветен на забележителното архитектурно творение на Густав Айфел в Париж или разказ, чието действие се развива във Франция.

„Откровено за Айфеловата кула” е книга, чието съдържание ще ви върне към епохата на комунизма в България. И по-точно към онова, което се е случвало на хората, които са жадували свобода и които вместо това са получавали репресия.

Както самият автор на книгата Ваня Жекова подчертава в нестандартния и емоционален предговор „да се лекувам от Миналото пиша тази книга”.

Тя избира художествения подход, за да пресъздаде преживяното от хора, преминали през лагерите на комунизма, арестите или такива, които са които са избрали свободата на Запад, блян, заплатен със смъртта им на опасаната от комунистическия режим с телени мрежи граница на България.

И не само те. Такива са част от героите, които мечтаят за Франция, Германия или Италия. От тази гледна точка Айфеловата кула е метафора на свободата. Свободата, такава, каквато са я жадували много българи при комунизма.

Мнозина от героите на Ваня Жекова обаче никога не я достигат. Вместо това в ареста на милицията се срещат с Квазимодо без да са припарили до Франция. Да, Квазимодо, онзи, същият от „Парижката света Богоридица” на Юго, само че през 60-те години на

Лекуване на миналото за репресиите на комунизма

Написано от Христо Христов
Неделя, 22 Юли 2012 17:51

миналия век той се е превъплатил се в професионален бияч, който обича да яха своите жертви при изстъпленията над тях.

Всъщност, за да разберете, защо авторът се занимава с темата за комунистическото минало ще ви е по-лесно ако сте чували или се поинтересувате за проекта „Катарзис” на Ваня Жекова или поне имате малко повече представа за нея самата.

Авторът на „Откровено за Айфеловата кула” е човек, преживял репресията срещу собствения ѝ баща – Жеко Матев, земеделец обвинен за възстановяване на опозицията и осъден на смърт през 1961 г. Във времето, когато това се случва Ваня е на три години, а когато баща ѝ е освободен при първата амнистия през 1964 г. е на шест години. [.](#)

Голяма част от образите, които тя трупва в себе си през годините и пресъздава в „Откровено за Айфеловата кула”, са свързани точно с това минало.

А това, че тя действително е трупала образи и емоция в себеси, е точно така, защото [п](#)
[о време на премиерата на книгата](#)
баща ѝ Жеко през сълзи заяви, че не е имал представа по какъв начин репресията срещу семейството му се е отразила върху невръстната му дъщеря.

Белезите, които Ваня Жекова носи през цялото време, дори и след промените, са тежки и незаличими. Болката от тях може да се преодолее само като се говори за страданието и преживяното, е посланието, което авторът на „Откровено за Айфеловата кула” ни казва с книгата си.

Важно е да се отбележи, че самата Ваня Жекова не е направила дори намек в книгата за тези подробности за себе си. Нито, че е автор на книгата „Катарзис” за съдбата на репресираните при комунизма и на едноименния документален филм.

Знаейки вече това не трябва да ни учудва, че „Откровено за Айфеловата кула” е продължение на проекта „Катарзис”. Пътят на терапия на преживяната репресия при

Лекуване на миналото за репресиите на комунизма

Написано от Христо Христов
Неделя, 22 Юли 2012 17:51

комунизма е обединителната им точка. Още повече, че новата ѝ творба е книга за един все още не заснет филм – сценарият на който Ваня Жекова е преплела с повествованието.

И още нещо любопитно за Ваня Жекова. Част от филма „Катарзис“ беше излъчен по време на конференцията в Европейския парламент Брюксел през 2010 г., организирана от депутатата Андрей Ковачев и посветена на съпротивата на България срещу комунистическия режим. През май 2012 г. Ваня Жекова беше избрана от парламента за член на комисията по досиетата.

Авторът на „Откровено за Айфеловата кула“ обаче не парадирва с тези факти. Вместо това в новата си книга тя предлага едно емоционална съпричастност към спомените. А спомените на преживелите подобни политически репресии жертви са тяхно ежедневие и реалност, от която не може да се избяга освен ако не се споделят и не се говори откровено за тях.

Ваня Жекова, „Откровено за Айфеловата кула“, изд. „Сиела“, 2012 г., 190 страници.